

Houtvester is geen milieucrimineel

Column
Frans Debets

Een vast onderwerp in de discussies over duurzame energie is de vraag of biomassa verbranden nu wel of niet zinvol is. De tegenstanders lijken de strijd te winnen. Hout verbranden om het klimaat te redden is onzinnig, daar is iedereen het nu wel over eens. Maar is het echt wel zo onzinnig?

De planten op het land en de organismen in zee leggen elk jaar miljarden tonnen koolstofdioxide (CO₂) vast via de fotosynthese. Ruim 25 keer meer dan de dertig miljard ton aan dit broeikasgas die de mens jaarlijks uitstoot uit de verbranding van fossiele brandstof.

Maar wat de natuur jaarlijks vastlegt wordt vrijwel volledig weer teruggegeven aan de atmosfeer. De natuurlijke opslag en de productie van CO₂ zijn dus goed in balans. Daarom leidt de relatief kleine uitstoot van de mens tot verhoging van het CO₂-gehalte van de atmosfeer. Ons klimaatbeleid is grotendeels energiebeleid, gericht op het verminderen van de CO₂-uitstoot uit het gebruik van de fossiele brandstof.

Maar we moeten ook de enorme kracht van de natuur beter gebruiken om onze CO₂ op te slaan. Bossen kunnen ons daarbij helpen. Zo lang een bos in omvang groeit, uitgedrukt in kubieke meter hout per hectare, wordt er CO₂ vastgelegd.

Onze Nederlandse bossen groeien jaarlijks met zo'n 7,5 kubieke meter hout per hectare. Ongeveer de helft van die bijgroei wordt geoogst. De andere helft wordt toegevoegd aan het bestaande houtvolume van de ongeveer 230 kubieke meter per hectare.

Maar dat volume kan niet onbeperkt doorgroeien. Op een gegeven moment heeft het bos zijn maximum aan omvang bereikt en wordt er geen volume meer aan toegevoegd. De CO₂-vastlegging is dan ook nul. Daar-

om is het goed om een paar uitgegroeide bomen te kappen zodat er weer plaats is voor jonge bomen die weer kunnen groeien en weer CO₂ kunnen vastleggen.

Van de omgezaagde bomen maken we planken die in de bouw of in meubels gebruikt worden zodat de koolstofdioxide, in de vorm van hout, langere tijd vastgelegd blijft. Maar als er geen vraag is naar planken, of als het hout ongeschikt is voor verwerking, wat moet je dan met het hout?

In het bos laten liggen is niet handig, na een paar jaar is al het hout weer door schimmels en bacteriën omgezet in CO₂ en in water. Verbranden kan ook, daarbij komt net zo veel CO₂ vrij, maar het voorkomt het verstoren van fossiele brandstof.

Er wordt vaak gezegd dat het na de kap van een boom veertig jaar duurt voordat de verdwenen biomassa weer is vastgelegd in een nieuwe boom. Maar dat klopt niet helemaal. Het nieuwe aangeplante bos bestaat uit duizenden kleine boompjes. Als ze wat groter worden moet er gedund worden, boompjes worden verwijderd om ruimte te creëren voor de achterblijvers. Dat dunningsproces gaat elk jaar door, er wordt dus elk jaar biomassa, dus vastgelegde CO₂, geoogst. Na veertig jaar staat er weer een echt bos met grote bomen.

We hebben dus gezonde, groeiende bossen nodig. De uitdaging is mooie en ecologisch rijke bossen te ontwikkelen die veel CO₂ vastleggen. De houtoogst is daarbij meer een middel dan een doel. Door steeds de houtvester als milieucrimineel en de motorzaag als symbool van roofofbouw te presenteren doen we de zaak van het klimaat geen goed.

► Frans Debets is adviseur op het gebied van duurzame energie